

HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 14185

Tarih : 29.09.2025

34326

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Adalet Bakanı Yılmaz TUNÇ** tarafından Anayasa'nın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. ve 99. maddeleri uyarınca yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Cengiz ÇİÇEK
İstanbul Milletvekili

Şırnak T Tipi Hapishanesinde tutulan Pelda Elçi'nin maruz kaldığı ağır hak ihlalleri kamuoyuna yansımıştır. 2015–2016 yıllarında ilan edilen sokağa çıkma yasakları döneminde Cizre'de bulunmadığı belgelerle ortaya konmasına rağmen, işkence altında alınmış tanık beyanları gerekçe gösterilerek hakkında “Devletin birliğini ve bütünlüğünü bozma” suçlamasıyla dava açılmış, hukuka aykırı teşhis tutanakları kullanılmıştır. Henüz 18 yaşını doldurmamışken yargılanmaya başlanan Elçi, on yılı aşkın süredir süren bu davada ağırlaştırılmış müebbet cezasına çarptırılmış ve istinaf süreci devam etmesine rağmen tutuklu yargılanmasına karar verilmiştir.

Bakacak kimsesi olmadığı için Elçi, iki ve üç yaşındaki iki çocuğuyla birlikte Şırnak T Tipi Hapishanesinde tutulmaktadır. Çocukların gelişim ve ruh sağlıkları üzerinde yıkıcı etkiler yaratan bu durum, insan haklarına ve çocukların üstün yararı ilkesine açıkça aykırıdır. Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmeler, çocukların hapishane koşullarına maruz bırakılmamasını ve gelişimlerine en uygun koşulların sağlanmasını öngörmektedir.

Elçi'nin yargılama sürecinde hukukun temel ilkelerinin rafa kaldırıldığı, işkence altında alınan ifadelerin hükme esas alındığı, kanuni kıstaslara uyulmadan teşhis yapıldığı avukatları tarafından defalarca dile getirilmiştir. Dosyaya dair kararın siyasi saiklerle şekillendiği ve adalet arayışının karşılıksız bırakıldığı yönünde kamuoyunda güçlü eleştiriler yükselmektedir. Bu durum, yargının tarafsızlığına duyulan güveni daha da zedelemektedir.

Elçi'nin eşine de kapalı görüş sırasında telefon çekmediği için sesini duyurmak amacıyla yüksek sesle konuştuğu gerekçesiyle kötü muamelede bulunulmuş, ardından altı ay görüş yasağı cezası verilmiştir. Zaten zor durumda olan bir ailenin bu şekilde cezalandırılması, hukuksuzlukların boyutunu daha da görünür kılmaktadır.

Ayrıca, 28 Ağustos 2025 tarihinde yapılan avukat görüşmelerinde Elçi'nin ve çocuklarının maruz kaldığı ek hak ihlalleri de kayıt altına alınmıştır. Hapishaneye ilk getirildiğinde zorla çıplak aramaya tabi tutulduğu, görüş alanlarına yerleştirilen kameralar nedeniyle mahremiyetin ortadan kaldırıldığı, banyo kapılarının açık bırakılması sebebiyle içerinin kameralarca görülebildiği aktarılmıştır. Çocukların güvenliği için ranzalara koruma demiri takılması ya da minder verilmesi yönündeki taleplerin keyfi biçimde reddedildiği, çocukların yeterli ve dengeli beslenemediği, kahvaltılık gıdaların öğleden sonra verildiği, çocuk doktoruna erişimlerinin engellendiği belirtilmiştir. Bunun yanında sıcak suya erişimin sınırlı olduğu, hijyen koşullarının kötü olduğu, yemeklerin hijyen açısından sorunlu olduğu; kimi zaman böcek ya da fare pisliği çıktığı ve içme suyunun kantinden satın alınmak zorunda bırakıldığı ifade edilmiştir.

Bu bağlamda;

1. Kamuoyuna ve avukat beyanlarına göre Pelda Elçi hakkında verilen ağırlaştırılmış müebbet cezasında işkence altında alınmış ifadeler delil olarak kullanılmıştır. İşkence altında alınan ifadelerin hükme esas alınamayacağı Anayasa ve CMK'da açıkça düzenlenmişken, bu iddialara ilişkin Bakanlığınızın değerlendirmesi nedir? Bu yönde herhangi bir inceleme başlatılmış mıdır?
2. Pelda Elçi'nin suç isnat edilen tarihlerde çocuk yaşta olması ve olay yerinde bulunmadığının belgelenmesine rağmen ağırlaştırılmış müebbet cezası verilmesi, adil yargılanma hakkı ihlali değil midir?
3. İstinaf süreci devam ederken Pelda Elçi'nin tutuklu yargılanmasının yasal gerekçesi nedir? Bu kararın siyasi saiklerle alındığı yönündeki eleştiri ve tepkiler karşısında Bakanlığınızın değerlendirmesi nedir?
4. Pelda Elçi'nin iki çocuğuyla hapishanede tutulması, Anayasa'daki çocukların üstün yararı ilkesine ve BM Çocuk Hakları Sözleşmesi'ne aykırı değil midir? Bu koşullar karşısında ev hapsi gibi adli kontrol tedbirlerinin uygulanması için herhangi bir girişiminiz olacak mıdır?
5. Kapalı görüş sırasında Pelda Elçi'nin eşine verilen altı ay görüş yasağının hukuki gerekçesi nedir? Aile bütünlüğünü fiilen cezalandıran bu kararın haklı ve meşru dayanağı var mıdır?
6. Hapishaneye ilk girişte uygulandığı belirtilen zorla çıplak arama, görüş alanlarına konulan kameraların mahremiyeti ortadan kaldırması, çocuklara yönelik beslenme, sağlık ve hijyen koşullarındaki yetersizlikler ile yemeklerde yabancı madde çıkması gibi iddialar hakkında Bakanlığınızın yürüttüğü herhangi bir inceleme var mıdır? Bu uygulamaların sonlandırılması için ne tür tedbirler alınacaktır?